

دانشگاه تهران

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه

برای دریافت درجه دکترا از دانشگاه تهران

موضوع . نواقص تشکیل مینا و عاج

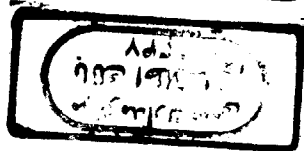
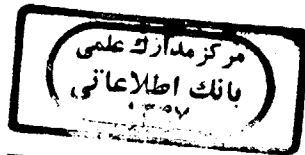
با راهنمایی استاد ارجمند جناب آقای دکتر کاظم سیمجور

نگارش .

ناصر حاج محمدی

شماره پایان نامه ۱۷۰۰

سال تحصیل ۳۵ - ۳۶



۱۰۱۴۲

تقديم به :

روح پدر بزرگوارم

۱۰۸۴۲

تقدیم به :

جناب آقای دکتر سیمجور

تقدیم به :

جناب آقای دکتر شکرالہ بیانا

تقديم به :

هيئات محترم قضات

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه :
۲	بررسی ماء خذ علمی
۵	مواد و روش بررسی
۲۸	نتیجه
۳۱	بحث :
۳۱	نقص تشکیل ارثی مینا
۳۳	نقص تشکیل ارثی مینا نوع هیپوکلسیفیه
۳۸	نقص تشکیل ارثی مینا نوع هیپوپلاستیک
۴۲	نقص تشکیل ارثی مینا نوع نابالغ
۴۲	چگونگی تعیین نوع توارث
۴۴	نواقص ارثی ساختمان عاج :
۴۶	نقص تشکیل ارثی عاج
۵۲	دیسپلازی عاجی
۵۵	تشخیص افتراقی بین نقص تشکیل عاج و دیسپلازی عاجی
۵۶	دندانهای صدفی
۵۷	تشخیص افتراقی بین دندانهای صدفی و نقص تشکیل عاج
۵۷	نواقص اکتسابی ساختمان مینا و عاج
۵۸	هیپوپلازی اکتسابی مینا

۵۹	تعیین زمان وارد شدن آسیب به دندان
۶۵	بیماریزائی
۶۶	هیپوپلازی مینا قبل از تولد و بلافاصله پس از تولد
۶۹	کدری مینا
۷۰	آپلازی مینا و عاج
۷۲	هیپوکلسیفیکاسیون مینا و عاج
۷۲	اودنتو دیسپلازی
	اتیولوژی اختلالات تشکیل دندان:
۷۶	عامل ارثی
۷۶	استئودیستروفیها:
۷۶	کلایدوکرانیال دیسوستوزیس
۷۷	نقص تشکیل استخوان
۷۹	سندرم آلرس دانلوس
۷۹	استئوپتروزیس
۸۰	اپیدرمولیس بلوزا
۸۲	فنیل کتونوری
۸۲	هیپو فسفا تریا
۸۴	اختلالات کروموزومی:
۸۴	سندرم
۸۵	رادیاسیون



۸۶	تب
۸۶	الرژی
۸۶	مصونیت
	عفونت:
۸۷	عفونت ویروسی: سرخچه
۸۷	عفونت باکتریال: سیفلیس مادرزادی
۸۸	دندانهای سانتال هوچینسون
	کمبود تغذیه:
۹۰	کمبود کلسیم و فسفر
۹۰	کمبود آهن
۹۰	نقصان مواد پروتئینی
۹۱	کمبود ویتامین‌ها
	مسمومیت‌ها:
۹۶	مسمومیت با فلئور
۹۹	لاتریسم
۹۹	مسمومیت با داروها
۱۰۱	سایر مسمومیت‌ها
۱۰۱	اختلال در غدد مترشحه داخلی
۱۰۱	غده هیپوفیز

۱۰۲	غده تیروئید
۱۰۴	غده پاراتیروئید
۱۰۵	غده پانکراس
۱۰۶	گوناها
۱۰۶	غدد آدرنال
	سایر بیماریهای عمومی که موجب بروز هیپوپلازی مینا میگردند:
۱۰۶	فلج مغزی
۱۰۸	بیماریهای قلبی مادرزادی
۱۰۸	ناراحتیهای معدهای روده‌ای
۱۰۹	سندرم نفروتیک
۱۰۹	تصلب پوست
۱۰۹	کم‌خونی سیکل سل
	عوامل موضعی بوجود آورنده اختلالات تشکیل مینا و عاچ:
۱۱۰	ضربه‌های مکانیکی حاد
۱۱۱	اثر جراحیهای دهان و شکستگی‌های فک
۱۱۲	تاثیر تومور و حالات مشابه
۱۱۲	عفونت موضعی
۱۱۷	خلاصه:
۱۲۱	فهرست منابع .

مقدمه .

خداوند بزرگ مهربان را سپاس که ما را بدانش و درک رموز بهداشت و بهزیستی رهنمون شد .
و دانش پزشکی را وسیله تا مین سلامت و سعادت انسانها قرار داد .
همچنین تشکر و قدر دانی خود را به اقتضای حس حق شناسی تقدیم به حضورا استادان و مربیان
بزرگوام می دارم که اوقات عمر عزیز خود را در راه آموزش و پرورش خرد و بینش دانشجویان
صرف و وظیفه مقدس و انسانی خود را با عزم راسخ و پاکی نیت ایفاء فرموده و میفرمایند .
اصولا " در انتخاب موضوع پایان نامه ذوق و علاقه شخصی بسیار موثر است .
عواملی که موجب شدند من به این سری از مطالب دندانپزشکی کنجکا و گردهم در حلقه اول علاقه ای
بود که اصولا " نسبت به مطالعه ژنتیک و بیماریهای ژنتیکی داشتم .
از طرفی دیگر از آنجا که اینگونه اختلالات دندانی علاوه بر حالات موروثی می تواند نتیجه
بسیاری از عوامل عمومی یا موضعی باشد موضوع قابل توجه تر میشود .
بیمارانی که اغلب هیچگونه اطلاعی نسبت به قوانین توارث و در نتیجه نواقص دندانی موروثی
ندارند و همچنین نواقص دندانی که نتیجه بیماریهای عمومی یا بسیاری عوامل متنوع دیگر میباشد
برای آنها ناشناخته است اغلب بهنگام مواجه شدن با یک چنین اختلالاتی در دندان های خود
یا کودکان خویش کنجکا و به دانستن علت اصلی و مبداء بیماری میگردند در اینجا است که یک
دندانپزشک مسئول موظف است از دانشی که در این مورد کسب کرده است اطلاعات مفید و در
خور درک بیمار در اختیار او قرار دهد و بیمار خود را از نگرانی و تشویشی که در نتیجه بر خورد
با یک حالت ناشناخته بر او عارض گشته است رهایی بخشد .

(بررسی ماه خذ و منابع علمی)

- نواقص تشکیل مینا و عاج فصل وسیع و دامنه‌داری از بیماریهای دهان و دندان است . ولی مطالعات و تحقیقاتی که بر روی این سری از بیماریهای دندانی انجام گرفته نسبت به عمق مطلب ناچیز میباشد در سالهای اخیر توجه بیشتری به این بیماریها شده و تحقیقات دامنه‌داری در مورد آنها انجام گرفته است . از آنجا که عنوان نواقص تشکیل مینا و عاج گروه وسیعی از بیماریهای دندانی شامل میگردد در زیر به تعدادی از مطالعاتی که برای اولین بار در مورد برخی از این بیماریها بعمل آمده است اشاره میگردد .
- ۱- در سال ۱۹۲۷ یک نوع فساد دندانی که دورتا دور دندانهای شیری قدامی بالا را بصورت یک خط عرضی مبتلا میکرد در هاوائی کشف شد و نام *Odontoclasia* بر آن نهادند ولی در مطالعات بعدی ثابت شد که این حالت در نتیجه هیپوپلازی مینا در این نقاط می‌باشد و نام آن را *Linear Hypoplasia* گذاشتند .
- ۲- در سال ۱۹۳۶ خط یا حلقه نوزادی (*Neonatal line*) که در دندانهای شیری و دندانهای مولر اول وجود داشت توسط *Schour* مورد بحث قرار گرفت و گفته شد که ممکن است نوعی هیپوپلازی مینائی در اثر ضربه‌های زایمانی باشد .
- ۳- اولین گزارشان مربوط به نقص تشکیل عاج مربوط به *Sleinbre- و Wilson* بوده که این بیماری را در چهار نسل پشت سرهم در یک خانواده پی‌گیری کردند و ثابت کردند که از طریق زن اتوزومی غالب بارش میرسد .
- ۴- بهترین مطالعه از لحاظ کلینیکی و هیستولوژیکی و شیمیائی و رادیوگرافیکی در مورد نقص

- تشکیل عاج بوسیله Finn در سال ۱۹۳۸ و سپس Hodge و همکارانش در سال ۱۹۳۹ و ۱۹۴۰ انجام گرفت .
- ۵- در سال ۱۹۳۹ Rushton نوعی از نقص تشکیل عاج را بنام دیسپلازی عاجی معرفی کرد .
- ۶- در سال ۱۹۵۴ دندانهای صدفی (Shell teeth) که نوعی از نقص تشکیل عاج میباشد بوسیله Kusnton گزارش شد .
- ۷- Witkop در نتیجه مطالعه روی ۹۶۴۷۱ کودک در میشیگان متوجه شد که نقص تشکیل ارثی عاج تقریباً " به ازاء هر هشت هزار نفر در یک نفر و نقص تشکیل ارثی مینا در هر ۲۶۰۰۰ هزار نفر یک نفر را شامل میگردد .
- ۸- فلورزیس دندانی برای اولین بار در سال ۱۸۸۸ در یک خانواده مکزیک گزارش شد و در امریکا بسال ۱۹۱۰ اولین توضیح در مورد فلورزیس دندانی در مورد کودکان ایالت Colorado داده شد .
- ۱۰- در سال ۱۹۱۶ G.V. Black و McKay متوجه شدند که ضایعات فلورزیس دندانی با موقعیت جغرافیائی بستگی دارند .
- ۱۰- در سال ۱۹۳۱ مطالعات تجربی و کلینکی و شیمیائی منجر به شناسائی فلوراید به عنوان مسئول ایجاد دندانهای لکه دار شد .
- ۱۱- در سال ۱۸۵۵ (Busch) یک دندان پره مولر پائین را که به تنهائی دچار ناهنجاری شده بود گزارش کرد و در همان سال Wellauer نیز چنین دندانهایی را گزارش کرده بود و بسال ۱۹۱۲ Turner دو بیماری را با هیپوپلازی

موضعی در پره مولرها گزارش داد و نواقص دندان‌های آنها را به عفونت نوک ریشه در دندان‌های مترادف مولر شیری نسبت داد و از آن زمان ببعد نام Turner برای نمای این بیماری بکار رفته است.

مواد و روش بررسی

جهت مطالعه پیرامون هیپوپلازی و سایر نواقص تشکیل مینا و عاج که بواسطه عوامل ژنتیکی و یا اکتسابی بوجود آمده‌اند و همچنین برای تعیین میزان تقریبی درصد شروع این نواقص دندانی در شهر مشهد تعداد ۴۷۵۰ نفر از بیماران مراجعه‌کننده به دانشکده دندانپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد از نقطه نظر وجود یا عدم وجود انواع نواقص تشکیل بافت‌های سخت دندانی مورد معاینه قرار گرفته از این بیماران تعداد ۲۵۹۷ نفر مونث و ۲۱۵۳ نفرشان مذکر بودند

تعداد کل بیماران معاینه شده	نفر
" " " "	۴۷۵۰
" " " " مذكر	۲۱۵۳
" " " " مونث	۲۵۹۷
" " " " ۵-۱۵ ساله	۱۷۸۷
" " " " ۱۵-۳۰	۱۸۹۴
" " " " ۳۰ سال به بالا	۱۰۶۹

پس از معاینه این بیماران مواردی از نواقص تشکیل مینا و عاج در آنها دیده شد که در

جدول زیر خلاصه شده است

مورد ۱	نقص تشکیل موروثی مینا نوع هیپوپلاستیک <i>Amelogenesis imperfecta hypoplastic type</i>
مورد ۲	نقص تشکیل موروثی مینا نوع هیپوکلسیفیه <i>Amelogenesis imperfecta hypomineralized type</i>
مورد ۹	هیپوپلازی اکتسابی مینا <i>Enamel hypoplasia</i>
مورد ۱	نقص تشکیل موروثی عاج <i>Dentinogenesis imperfecta</i>

از بیمارانی که دارای نواقص تشکیل مینا و عاج بودند ضمن مطالعات کلینیکی و رادیوگرافیکی عکس و اسلاید گرفته شد و در مواردی که نواقص دندانی موروثی بود با مطالعه در اعضاء خانواده و افراد فامیل از نقطه نظر وجود بیماری در آنها شجره نامه فامیلی آنها نیز از نقطه نظر بیماری تهیه و ضمیمه پرسشنامه گردیده است .

در صفحات بعدی پرسشنامه‌هایی که از این بیماران تهیه گردیده ملاحظه میفرمائید .